

LIBRIS

We know
books

Anne Glendonner

Doamna
de onoare

În umbra Coroanei britanice

Traducere din limba engleză de
DIANA CIORNENSKI

LITERA
București

CUPRINS

<i>Prolog</i>	9
Capitolul 1. Cea mai mare dezamăgire	13
Capitolul 2. Distrugerea lui Hitler	23
Capitolul 3. Vânătorul ambulant	43
Capitolul 4. Încoronarea	64
Capitolul 5. La bine și la greu	85
Capitolul 6. Cât se poate de furios	100
Capitolul 7. Transformarea insulei Mustique	112
Capitolul 8. O prințesă în pijamale	131
Capitolul 9. Maternitate	143
Capitolul 10. Doamnă de onoare	157
Capitolul 11. Spectacole în Caraibe	177
Capitolul 12. Un tur regal	191
Capitolul 13. Un an la Palatul Kensington	214
Capitolul 14. Cei pierduți	224
Capitolul 15. Un coșmar și un miracol	242
Capitolul 16. Veșnic tineri	253
Capitolul 17. Ultimele zile ale unei prințese	269
Capitolul 18. Până când moartea ne va despărți	283
Capitolul 19. Ce urmează?	301
<i>Mulțumiri</i>	315
<i>Credite foto</i>	317

CAPITOLUL 1

CEA MAI MARE DEZAMĂGIRE

Holkham Hall domnește peste zona de nord a Norfolkului cu un aer de dispreț. Este o clădire austeră și arată cel mai bine în toiul verii, când iarba capătă culoarea zahărului Demerara, astfel încât parcul și casa par să se contopească. Coasta din apropiere este un loc al vânturilor aspre și al cerurilor vaste, al mlaștinilor sărate și al pădurilor întunecate de pini care împrejmuiesc dunele, deschizând drumul spre marea întindere de nisip gri-auriu al plajei Holkham: un peisaj pe care strămoșii mei l-au transformat din mlaștini deschise în locul de naștere al agriculturii. Aici, pe traseele de zbor ale găștelor și ale nagăților, s-au pus bazele familiei Coke (pronunțată „cook”) în ultimele zile ale Tudorilor, de către sir Edward Coke, considerat cel mai mare jurist al erelor elisabetană și iacobină și care reușise

să-i condamne cu succes pe sir Walter Raleigh și pe conspiratorii Complotului prafului de pușcă. Blazonul familiei mele este un struț care înghite o potcoavă de fier, o metaforă pentru abilitatea noastră de a digera orice.

Există o fotografie cu mine, făcută la botez, în vara lui 1932. Sunt ținută în brațe de tatăl meu, viitor al cincilea conte de Leicester, și înconjurată de rude de sex masculin cu expresii solemne. Am încercat din greu să fiu băiat cântărind chiar cinci kilograme la naștere, dar eram fată și nimeni nu putea să facă nimic în această privință.

Statutul meu de femeie însemna că nu aveam să moștenesc titlul de conte sau Holkham, a cincea cea mai mare proprietate din Anglia, cu cele 11 000 de hectare de teren agricol de cea mai bună calitate ale sale, și nici mobilierul, cărțile, picturile sau argintăria. Părinții mei au mai avut alți doi copii după mine, dar ambii au fost, de asemenea, fete: Carey, la doi ani după mine, și Sarah, la 12 ani distanță. Descendența fusese întreruptă, iar tata probabil că a simțit greutatea a aproape patru secole de dezaprobare asupra conștiinței sale.

Mama îi oferise tatălui ei, al optulea lord de Hardwicke, aceeași soartă și, poate din solidaritate și pentru că a știut că trebuia să am un caracter puternic, m-a numit Anne Veronica, după cartea lui H.G. Wells despre o eroină rezilientă. Născută Elizabeth Yorke, mama era capabilă, carismatică și cu adevărat genul potrivit de fată cu care bunicul meu s-ar fi așteptat ca fiul lui să se căsătorească. Ea însăși era fiică de conte, al cărui scaun ancestral era Wimpole Hall, în Cambridgeshire.

Tata era chipeș, popular, pasionat de viața la țară și eligibil ca moștenitor al titlului de conte de Leicester. S-au cunoscut când ea avea 15 ani, iar el 17, în timpul unei excursii la schi în St. Moritz, unde s-au logodit imediat în mod neoficial, el spunându-i din câte se pare că „pur și simplu știu că vreau să mă însor cu tine“. Tata a fost motivat și de faptul

că era destul de înspăimântat de o altă fată care trăia în Norfolk și care făcuse o pasiune pentru el, așa că a fost ușurat să-i poată opri avansurile, declarându-se deja logodit.

Mama era extrem de arătoasă și de sigură pe sine și cred că asta l-a atras pe tata la ea. El era mai rezervat, așa că mama îi scotea la iveală latura distractivă și se completau bine.

Împreună, erau unul dintre cuplurile de aur ale înaltei societăți și erau prieteni buni cu ducele și ducesa de York, care au devenit mai târziu rege și regină, ca urmare a abdicării fratelui ducelui, regele Eduard al VIII-lea. Erau, de asemenea, prieteni cu surorile prințului Philip, prințesele Theodora, Margarita, Cecilie și Sophie, care veneau în vacanțe la Holkham. În mod straniu, prințul Philip, care era mult mai tânăr, doar un copil, obișnuia să stea împreună cu doica lui la Victoria, un pub aflat lângă plajă, și nu la Holkham. L-am întrebat de curând de ce rămânea la pub în loc de conac, dar nu a știut ce să răspundă cu certitudine, așa că am glumit împreună că voia să se afle cât mai aproape cu putință de plajă.

Părinții mei s-au căsătorit în octombrie 1931, iar eu am fost un copil al lunii de miere, născându-mă odată cu prima lor aniversare.

Până la vârsta de nouă ani, străbunicul meu a fost conte de Leicester și locuia la Holkham împreună cu bunicul meu, care ocupa una dintre cele patru aripi ale conacului. Casa părea enormă, mai ales văzută prin ochii unui copil. Atât de mare, încât lacheii puneau ouă crude la bain-marie și le aduceau din bucătărie până în camera copiilor; până ajungeau, erau perfect fierte. Făceam vizite dese și îl adoram pe bunicul, care făcea eforturi să-și petreacă timpul cu mine: stăteam în galeria spațioasă și ascultam împreună muzică clasică la gramofon, iar când am mai crescut puțin, mi-a făcut cunoștință cu arta fotografiei, o pasiune pe care am moștenit-o cu succes.

Din moment ce tata făcea parte din gărzile scoțiene, obișnuiam să ne mutăm prin toată țara, iar eu am fost crescută de doici, care se ocupau de viața mea de zi cu zi. Mama nu ne spăla și nici nu ne îmbrăca pe mine ori pe sora mea, Carey; nici nu ne hrănea sau ne pregătea de somn. În schimb, întrerupea rutina zilnică cu bunătați și ieșiri.

Tatălui meu i s-a părut dificil rolul patern: era rigid și exigent și mereu ne bătea la cap să lăsăm geamurile deschise în dormitor ori ne verifica să se asigure că foloseam toaleta în mod corespunzător. Obișnuiam să mă chinui să stau pe genunchiul lui, dar, pentru că eram prea mare, el mă dădea la o parte în favoarea lui Carey, pe care o numea „mica mea păpușică de vis“.

Fiind crescut de părinți victorieni, copilăria îi fusese tipică pentru un băiat de statutul lui. Fusese îngrijit de doici și de guvernante, trimis la Eton și apoi la Sandhurst, tatăl lui asigurându-se că știa ce se așteaptă din partea sa ca moștenitor. Era iubitor, dar păstra distanța: nu era afectuos sau sentimental și nu-și împărtășea emoțiile. Nimeni nu o făcea, nici măcar mama, care ne îmbrățișa și ne arăta afecțiune, dar rareori vorbea despre sentimentele ei sau ale mele – nu existau discuții de suflet. Odată ce am început să cresc, mi-a oferit în schimb cuvinte de încurajare. Făceau parte dintr-o generație și o clasă socială care nu fuseseră educate să-și exprime emoțiile.

Dar, din multe puncte de vedere, mama era complet opusul tatălui meu. Cu doar 19 ani mai mare decât mine, îmi era mai mult ca o soră mai mare, poznașă și distractivă. Eu și Carey obișnuiam să ne urcăm cu ea în copaci și să legăm un polonic de un baston, cu care adunam ouăle de stăncuță, care erau delicioase, asemănătoare la gust cu ale fluierarului. În acele zile de la începutul copilăriei mele, mama făcea tabere cu noi pe plajă sau ne ducea în excursii în micul ei Austin și eram extrem de încântate

când dădeam peste vânzători de înghețată pe bicicletă care strigau: „Oprește-mă și cumpără una!“

Un epitom de grație și de eleganță când trebuia, mama avea, de asemenea, îndrăzneala de a-și urmări pasiunile care adeseori necesitau o implicare activă: era o călăreață neînfricată și conducea un Harley-Davidson. Mi-a transmis și mie iubirea ei pentru navigat. Aveam cinci ani când am început să navighez în bărci pe pâraiele magice din apropiere, în Burnham Overy Staithe, și 80 când m-am oprit. Obişnuiam să particip la curse locale, dar ieşeam deseori pe ultimul loc și ajungeam doar ca să descopăr că toată lumea plecase acasă.

Holkham era o proprietate complet destinată bărbaților, iar întreaga sa amenajare era, de netăgăduit, de modă veche. Stră-străbunicul meu, al doilea conte, care moștenise titlul tatălui său în 1842 și care era conte când tata era copil, era un ursuz și atât de rigid în comportament, încât până și soția lui trebuia să-l numească „Leicester“. Când fusese mai tânăr, se pare că trecuse pe coridor pe lângă o doică ținând în brațe un bebeluș și întrebase: „Al cui este acest copil?“

Doica răspunsese: „Al tău, lordul meu!“

Un individ arțăgos și bătrân, și-a petrecut ultimii ani din viață întins pe un pat cu rotile, în sălile de ceremonie. Purta ochelari cu ramă subțire, iar când ieșea din casă, mergea în parc într-o trăsură trasă de cai, împreună cu cea de-a doua lui soție, veșnic răbdătoare, care stătea pe o pernă legată de una dintre apărătorile de noroi ale trăsurii.

Influențată de linia sa de conți tradiționali, Holkham s-a modernizat cu greu, păstrând roluri distincte pentru bărbați și pentru femei. Pe timp de vară, doamnele mergeau și stăteau la Meales House, vechiul conac de pe plajă, pentru o vacanță cunoscută ca „săptămâna de libertate“, în care-și despleteau la propriu părul și-și dădeau jos corsetele.

Încă de când eram foarte mică, bunicul începuse să mă învețe despre strămoșii mei: despre cum Thomas Coke, primul conte de Leicester, în cea de-a cincea numire a sa (descendența fusese întreruptă de multe ori, ceea ce nu făcuse decât să sporească dezamăgirea tatei de a nu avea nici un fiu), plecase în Europa în Marele Tur – echivalentul unui an sabatic extrem de elegant – și trimisese înapoi zeci de picturi și de statui de marmură din Italia, care ajunseseră înfășurate în frunze și ghinde de *Quercus ilex*, varianta de secol al XVIII-lea a foliei cu bule.

Mi-a povestit totul despre locul în care fuseseră plantate ghindele de *ilex*, devenind prima alee de copaci *ilex* (numit și gorun, un tip de stejar mediteraneean veșnic verde) din Anglia. Tatăl bunicului meu cizelase peisajul, împingând mlaștinile mai departe de casă prin plantarea pădurilor de pini care înconjoară acum plaja Holkham. Înaintea lui, primul conte la cea de-a șaptea numire devenise cunoscut sub numele de „Coke din Norfolk“, pentru că avusese un impact uriaș asupra ținutului prin influența sa asupra agriculturii – el a fost omul considerat responsabil pentru reforma agrară britanică.

Viața la Holkham a continuat să se învârtă în jurul cultivării pământului, care era luată extrem de în serios. Pe lângă zeci de fermieri, existau și numeroși grădinari care îngrijeau imensa grădină de zarzavaturi. Zidurile din cărămidă erau încălzite de focuri pe toată lungimea lor, focurile fiind ațâțate pe timp de noapte de ajutoare, astfel încât nectarinele și piersicile să se coacă mai repede. În zilele călduroase de vară, adoram să merg pe bicicletă până în grădinile de zarzavat, să iau o piersică, iar apoi să mă duc pe cât de repede puteam până la fântâna arteziană din fața casei și să mă arunc în apă pentru a mă răcori.

Vânătoarea era, de asemenea, o parte importantă a vieții de la Holkham și, de fapt, motivul pentru care tata și

toți prietenii lui trăiau. Era principala legătură dintre familia Coke și familia regală, mai ales că Sandringham se afla la doar 16 kilometri distanță – un drum de jumătate de oră cu mașina. Odată, regina Mary o sunase pe străbunica mea, pentru a-i sugera că avea să vină în vizită împreună cu regele, doar pentru ca străbunicul meu să fie auzit strigând: „Să vină în vizită? Doamne ferește, nu! Nu vrem să-i încurajăm!”

Tata vâna cu tatăl actualei regine, regele George al VI-lea, iar străbunicul și bunicul meu, cu regele George al V-lea, pe ambele domenii, dar Holkham era mai bine cunoscut pentru vânat: a deținut recordul pentru potârniche sălbatice ani la rând și a fost locul în care s-a inventat adăpostul pentru vânătoare (unde este plantată o dumbravă circulară, astfel încât să protejeze vânatul, câinii de vânătoare speriiind treptat păsările, ceea ce oferea un maximum de control, făcând vânătoria mult mai eficientă).

Tot acolo s-a inventat și pălăria melon: unul dintre strămoșii mei se săturase atât de mult de cât de nepractic era jobenul, încât se dusesse la Londra și comandase un nou model de pălărie, călcând și sărind pe ea ca să verifice cât de rezistentă era până când se declarase mulțumit. Din acel moment, pădurarii au început să poarte gambetă, după cum era numită atunci.

Au existat și alte conexiuni regale în familie. Este bine documentat faptul că Eduard, prințul de Wales și mai târziu regele Eduard al VIII-lea, a avut multe aventuri cu aristocrate fascinante, căsătorite și deseori mai în vârstă decât el, prima dintre acestea fiind bunica mea paternă, Marion.

Tatăl meu a fost ofițer al ducelui de York, iar sora lui, mătușa mea, lady Mary Harvey, a fost doamnă de onoare a ducesei de York după ce a devenit regină. Când ducele de York a fost încoronat regele George al VI-lea în 1937, tata a devenit ofițer de onoare; iar în 1953 mama a devenit doamna camerei regale, o doamnă de onoare de rang înalt, pentru regina Elisabeta a II-a, cu ocazia încoronării ei.

Tatăl meu, în special, era un mare admirator al familiei regale și era mereu foarte atent când veneau în vizită. Primele mele amintiri cu prințesa Elizabeth și prințesa Margaret sunt de când aveam doi sau trei ani. Prințesa Elizabeth era cu cinci ani mai mare, ceea ce reprezenta o diferență importantă – era destul de matură –, dar prințesa Margaret avea doar trei ani mai mult și am devenit prietene bune. Era năzdrăvană, distractivă și plină de imaginație – cel mai bun gen de prieten pe care-l poți avea. Obișnuiam să alergăm prin Holkham, pe lângă tablourile înalte, învârtindu-ne prin labirintul de coridoare pe triciclele noastre sau sărind în fața valeților când aduceau tăvi uriașe de argint de la bucătărie. Prințesa Elizabeth se purta mult mai bine: „Te rog să nu faci asta, Margaret!” sau „Nu ar trebui să faci asta, Anne!”, obișnuia ea să ne certe.

Într-una dintre fotografiile stăm toate trei una lângă cealaltă. Prințesa Elizabeth se încruntă la prințesa Margaret, bănuind că este pusă pe rele, în timp ce prințesa Margaret se uită în jos la pantofii mei. Ani mai târziu, i-am arătat prințesei Margaret această poză și am întrebat-o: „De ce vă uitați la picioarele mele, doamnă?” Iar ea mi-a răspuns: „Ei bine, eram foarte invidioasă pentru că tu aveai pantofi argintii, iar eu aveam unii maro”.

Pe timp de vară, prințesele obișnuiau să vină pe plaja Holkham, unde ne petreceam zile întregi făcând castele din nisip, îmbrăcate în cele mai urâte și aspre costume de baie, cu bonete și pantofi negri, din cauciuc. Doicile ne îngrămădeau pe toate în autobuzul care ne ducea la plajă, împreună cu coșuri de picnic din răchită înțesate de sendvișuri, și se instalau în căsuța de pe plajă în fiecare zi, indiferent de vreme – adulții aveau o casă separată, printre copacii din spate. Ne-am distrat de minune făcând gropi în nisip, sperând că cineva avea să cadă în ele.

La fiecare Crăciun, familia mea mergea la o petrecere la Palatul Buckingham, iar eu și Carey eram îmbrăcate în rochii

cu volane și râvniții pantofi argintii. La finalul petrecerilor, copiii erau invitați să ia fiecare câte un cadou de pe masa cea mare din salonul lângă care se afla bradul de Crăciun. În spațele mesei stătea formidabila regină Mary, care era destul de înspăimântătoare. Era înaltă și impunătoare, iar prințesa Margaret nu a îndrăgit-o niciodată, pentru că, de fiecare dată când o vedea, regina îi spunea: „Văd că încă nu ai crescut“. Pe prințesa Margaret a deranjat-o toată viața faptul că era scundă, așa că nu a plăcut-o niciodată pe bunica ei.

Regina Mary m-a învățat totuși o lecție de viață valoroasă. Într-un an, Carey s-a grăbit spre masă și a luat un urs de pluș uriaș, care stătea drept printre celelalte cadouri. Înainte să-mi aleg darul, regina Mary s-a aplecat spre mine: „Anne“, mi-a spus ea încet, „deseori lucrurile frumoase și valoroase vin în cutii mici“. Am înghețat. Pusesem ochii pe un alt urs de pluș, dar acum eram prea înfricoșată ca să aleg altceva decât o cutie mică. Înăuntru se afla un colier frumos din perle și coral. Regina Mary avusese dreptate. Mica mea cutie conținea ceva cu valoare și în ziua de azi.

Legătura noastră cu familia regală era strânsă. Când eram la sfârșitul adolescenței, prințul Charles îmi devenise un soi de frate mai mic, petrecând săptămâni de-a rândul cu noi la Holkham. Obișnuia să vină de fiecare dată când avea o boală contagioasă a copilăriei, precum vari-cela, deoarece regina, care nu fusese niciodată la școală, nu fusese expusă la ele. Cu 16 ani mai tânăr decât mine, prințul Charles era mai apropiat ca vârstă de sora mea cea mai mică, Sarah, dar mergeam cu toții împreună la plajă.

Tata l-a învățat să pescuiască țipari în lac, iar când a mai crescut, mama l-a lăsat să conducă Jaguarul și Mini Minorul în jurul lacului, lucru pe care el îl aprecia la nebunie, trimițându-i lungi scrisori de mulțumire în care-i spunea că abia așteaptă să se întoarcă. Era un băiețel atât de bun și de drăgăstos, iar de atunci l-am iubit mereu - întreaga familie a fost mereu foarte atașată de el.

De îndată ce am fost suficient de mare pentru a călări, am luat în stăpânire parcul de la Holkham galopând pe lângă marele hambar, făcând mici salturi cu Kitty, poneiul meu. Când eram puțin mai în vârstă, eu și Carey ne țineam după unul dintre fermierii noștri extrem de chipeși, Gary Maufe, pe ponei. Mulți ani mai târziu, am devenit prietenă bună cu soția lui, Marit. Obişnuia să se plimbe de-a lungul parcului pe un impozant armăsar negru, iar după el mergeam și noi pe poneii noștri, încurajându-i, încercând cu disperare să ținem pasul.

Nu doar familia mea făcea parte din Holkham, ci și toți cei care lucrau pe moșie, dintre care unii aveau personalități remarcabile. Domnul Patterson, grădinarul-șef, cânta cu entuziasm la cimpoi în diminețile în care părinții mei aveau musafiri, până când mama striga: „E de ajuns, domnule Patterson, mulțumesc!“

Începuturile copilăriei mele au fost idilice, dar declanșarea războiului, în 1939, a schimbat totul. Aveam șapte ani, iar Carey cinci. Tata a fost trimis în Egipt împreună cu gărzile scoțiene, așa că mama a ales să-l însoțească pentru a-l susține, după cum făceau multe soții. Holkham Hall a fost în parte ocupat de armată, iar templul din parc a fost folosit pentru a găzdui garda regională, în timp ce grădinarii și lacheii au fost recrutați, iar servitoarele și bucătăresele s-au dus să lucreze în fabrici, pentru a ajuta la efortul de război.

Toată lumea a crezut că nemții aveau să aleagă să invadeze Marea Britanie de pe coasta Norfolkului, așa că, înainte ca mama să plece în Egipt, ne-a mutat pe mine și pe Carey în Scoția, să stăm cu strămătușa mea, Bridget, departe de submarinele domnului Hitler.

În timp ce-și lua rămas-bun, mama mi-a spus: „Anne, tu ești șefa. Trebuie să ai grijă de Carey.“ Dacă am fi știut cât timp urma să fie plecată, ar fi fost și mai greu pentru noi, dar nimeni nu avea idee cât va dura războiul și că, de fapt, ea și tata vor fi plecați trei ani.

CAPITOLUL 2

DISTRUGEREA LUI HITLER

Ne-am dus să locuim cu verii noștri Ogilvy în Downie Park, una dintre cabanele lor de vânatoare situate în Angus; reședința lor principală, castelul Cortachy, fusese rechiziționată și era folosită ca spital pentru soldații polonezi.

Deși eu și Carey eram neliniștite de separarea de părinții noștri, șederea în Scoția a fost ca o aventură. Îmi iubeam verișorii Ogilvy. Erau șase în total, iar cei mai tineri – David, Angus și James – erau cam de aceeași vârstă cu mine și Carey. Îi cunoșteam bine pentru că în fiecare vară veneau și stăteau la Holkham și ne distram de minune împreună, explorând și inventând felurite jocuri. Obișnuiam să-i privim pe băieți cum jucau partide nesfârșite de crichet pe terasă, îmbrăcați în kilturi speciale din lână după care eu și Carey tânjeam. Doica noastră nu era atât de încântată de

aceștia, pentru că cele mai bune fructe – o desfătare rară în acele zile – erau păstrate pentru ei, ceea ce o făcea să spună că veniseră să „pună stăpânire pe loc“.

Au fost cu toții extrem de primitivi la Downie Park, iar eu eram în mod special atașată de David, pe care-l urmam pretutindeni. O adoram pe mama lor, strămătușa mea Bridget, născută lady Alexandra Coke, sora bunicului meu.

Strămătușa Bridget era adeptă a științei creștine – o religie consacrată în secolul al XIX-lea de Mary Baker Eddy și care, în Primul Război Mondial, avusese mare succes în rândul aristocrației, mulți dintre ei convertindu-se. Se bazează pe credința conform căreia boala este o iluzie care poate să fie îndreptată prin rugăciune. Acest lucru o alinase pe strămătușa mea Bridget și pe soțul ei, străunchiul meu Joe, contele de Airlie, pentru că el, la fel ca mulți alți bărbați, se confruntase cu efectele Marelui Război. Strămătușa Bridget și-a practicat credința și mi-a dat multe sfaturi utile. Probabil că sfatul care m-a marcat cel mai mult a fost: „Lucrurile tind să se rezolve, chiar dacă nu neapărat în modul la care te așteptai, și nu trebuie să le forțezi“. Abordarea ei realistă ne-a ajutat pe mine și pe Carey, pentru că a fost derutant pentru amândouă să fim departe de părinții noștri la izbucnirea războiului.

Pe 3 septembrie 1939, strămătușa Bridget ne-a condus în salonul din Downie Park, unde am ascultat împreună la vechiul radio declarația de război a lui Neville Chamberlain. Era ceva grav și serios în vocea prim-ministrului, ce reflecta atmosfera din cameră. M-am holbat la covor în timp ce ascultam, fără să înțeleg ce se întâmpla, întrebându-mă când aveam să putem să ne întoarcem acasă.

O atmosferă foarte diferită a fost și în 1940, când prințesa Elizabeth s-a adresat direct copiilor britanici. Ne-am așezat din nou pe covorul din salon, înghesuiți în jurul radioului, întinzându-ne gâturile înspre vocea prințesei

Elizabeth, entuziasmați că o cunoșteam cu toții. Ne-am simțit ca și când ar fi vorbit direct cu noi. La final, prințesa Elizabeth a spus: „Sora mea este lângă mine și o să vă spunem amândouă noapte bună. Haide, Margaret.“ Iar prințesa Margaret a răspuns: „Noapte bună, copii!“ Am răspuns cu toții, gândindu-ne că ne puteam auzi, imaginându-ne cumva că erau în radio. Prințesele erau eroinele noastre. Atât de mulți dintre copiii prietenilor părinților noștri fuseseră trimiși în America pentru a scăpa de război, dar cele două prințese se aflau încă în Anglia, ca și noi, într-un pericol la fel de mare.

Războiul însemna că eu, Carey și prințesele nu ne mai întâlneam la Norfolk și singura dată când ne-am văzut cu ele a fost când eu, Carey și familia Ogilvy am vizitat castelul Glamis – reședința familiei reginei-mamă Elisabeta, unde se născuse prințesa Margaret.

Glamis era cunoscut drept cel mai bântuit castel din Scoția, iar prințesa Margaret știa fiecare colț, crăpătură și strigoi de acolo. În timp ce exploram împrejurimile, ne-a spus povești despre fantome, despre doamna cenușie despre care se credea că bântuia capela și despre doamna fără limbă care alerga pe gazon. Frații Ogilvy savurau poveștile și spuneau, la rândul lor, că exista o fantomă la Cortachy, care bătea toba de fiecare dată când cineva din familie muria, făcându-mă să mă simt ușurată pentru că acel castel fusese rechiziționat. Chiar înainte să plecăm, prințesa Margaret ne-a dus să vedem trenul care pufăia la marginea terenului, pe podul aflat peste calea ferată, învăluit în aburi.

În afară de acel moment, nu le-am mai văzut, iar viața noastră a fost destul de limitată. Fără combustibil și locuind într-o casă mare aflată departe de cel mai apropiat oraș sau sat, am rămas în incinta Downie Park, mergând doar o singură dată la Dundee, când unchiul Joe ne-a dus să vedem o piesă de teatru.

Pe timp de iarnă patinam pe lacul înghețat, iar când nu aveam lecții cu guvernantele noastre, ne făceam „sarcinile de război“, culegând mușchi de sfagnum pentru Crucea Roșie, folosit la bandajarea rănilor, tricotând mănuși pentru marinarii de pe dragoarele de mine, distrând ofițerii polonezi de la castelul Cortachy cu „Șerpi și scări“ pe care îl jucam pe paturile lor și montând piese de teatru pentru ei.

În fiecare după-amiază, luam aer și făceam mișcare mergând pe drumul cel lung, apoi ne întorceam acasă, unde un bărbat din Kirriemuir, un orașel aflat în apropiere, ne învăța să dansăm. Eu și Carey ne puneam pantofii negri de dans și, împreună cu verișorul nostru, James, care era de-o seamă cu Carey și purta mereu kilt, învățam cum să executăm Highland Fling și dansul sabiei.

James nu era mereu atât de fermecător. El și Carey se aliau deseori împotriva mea. Probabil pentru că petreceam mult timp, lucru destul de jalnic, îmbrățișând copacii, urcându-mă în ei și prefăcându-mă că-mi erau prieteni. Însă, odată ce mă cățăram în ei, îmi era prea teamă să cobor, așa că James și Carey stăteau jos și mă tachinau strigând: „Fricoasa, pisica fricoasă!“ Eram un copil destul de timid când am ajuns la Downie Park, dar am început treptat să ies din carapacea mea. M-a întărit perioada petrecută cu marea familie Ogilvy, un grup atât de plin de viață.

Părinții mei ne trimiseseră propria guvernantă la Downie, mama spunându-mi, înainte să plece în Egipt: „Sunteți prea mari acum ca să aveți o doică, așa că eu și tatăl vostru v-am ales o guvernantă, domnișoara Bonner, care este foarte drăguță și o să fiți extrem de fericite cu ea“. Ei bine, s-a dovedit că domnișoara Bonner nu era deloc drăguță. Se purta destul de frumos cu Carey, dar cu mine a fost foarte crudă. În fiecare noapte, indiferent ce făceam, indiferent cât de frumos mă purtam, mă pedepsea legându-mi mâinile

de cadrul patului și lăsându-mă astfel toată noaptea. Îmi era prea frică de domnișoara Bonner ca să o rog pe Carey să mă dezlege, iar Carey ar fi fost oricum prea speriată ca să facă asta. Atât eu, cât și Carey am suferit mult. Voiam să o protejiez pe Carey, temându-mă că domnișoara Bonner ar fi putut să-i facă și ei același lucru, așa că nu am spus nimic nimănui. Deși domnișoara Bonner nu s-a purtat la fel cu sora mea mai mică, Carey a fost totuși martoră la comportamentul ei inexplicabil față de mine și s-a simțit incapabilă să mă ajute. Suferința ei s-a manifestat prin episoade de febră ridicată, fără legătură cu vreo boală anume.

Pentru că mama o alesese pe domnișoara Bonner, credeam că știa ce-mi făcea guvernanta și că era de acord sau că era chiar benefic pentru mine. M-am simțit extrem de confuză, pentru că nu înțelegeam de ce părinții mei își doreau să fiu tratată astfel.

Din fericire, credința strămătușii mele, Bridget, în știința creștină m-a salvat. Într-un final, domnișoara Bonner a fost concediată, nu din cauza tratamentului ei față de mine (despre care sunt sigură că strămătușa Bridget nu știa nimic), ci pentru că era romano-catolică și mă dusesese la liturghie. Nu exista nimic mai cumplit decât catolicismul, în ochii strămătușii Bridget. Când domnișoara Bonner a plecat, am făcut o zarvă mare, prefăcându-mă foarte supărată din cauza concedierii ei, pentru că-mi era teamă că ar fi putut să mă învinovățească pe mine și să-mi facă ceva și mai teribil.

Domnișoara Bonner mi-a lăsat o cicatrice invizibilă pe viață. Până în ziua de azi, îmi e aproape cu neputință să mă gândesc la ce mi-a făcut. Ani mai târziu, mi-a trimis o scrisoare în care mă felicita pentru logodna mea, ceea ce a declanșat o avalanșă neplăcută de amintiri și mi-a făcut rău fizic.

Din fericire, domnișoara Bonner a fost înlocuită de domnișoara Billy Williams, care a fost minunată, în ciuda faptului că arăta destul de intimidant, cu un nas care-i curgea mereu și cu un picior mai scurt decât celălalt, ceea ce o făcea să șchioapete. Dar strălucea de bunătate.

Din momentul în care Billy Williams a intrat în viața mea și a lui Carey, totul s-a schimbat și, în doar câteva zile, îi eram devotate. Cred că și-a dat seama că avusesem o experiență dificilă cu predecesoarea ei, pentru că îmi dădea deseori bunătăți, ducându-mă în excursii în care mă distram de minune. Unul dintre locurile mele preferate era cabana de vânătoare Ogilvy, care era ascunsă în coasta dealului, înconjurată de vegetație. Ne lua pe toți acolo, mergând de-a lungul unui pârâu frumos care curgea prin fundul grădinii, oprindu-ne pentru picnicuri, în timpul cărora rulam ierburi în bucăți de ziare și ne prefăceam că le fumăm. Ni se părea extrem de cutezător din partea noastră.

Pe măsură ce lunile s-au transformat în ani, am devenit mai conștienți de ororile războiului, auzind discuții despre atacurile tot mai frecvente asupra Marii Britanii. Chiar dacă fuseserăm mutate în Scoția pentru a ne proteja de pericol, nu eram departe de Dundee, care era lovit adesea de bombardamente. De fapt, au avut loc mai mult de 500 de raiduri aeriene germane asupra Scoției, așa că probabil am fi fost mai în siguranță în Norfolk. Odată, un avion german a fost doborât chiar deasupra cabanei Tulcan și, ca „un mare răsfăț“, Billy Williams m-a dus până la epavă, ca să arunc o privire. Încă fumega, deși nu am văzut nici un cadavru, și păstrez în continuare bucata de hartă pe care am luat-o din avionul care era împrăștiat prin vegetație.

Pe măsură ce eu și Carey aflam tot mai multe informații, majoritatea de la radioul la care doica lui James asculta încontinuu, deveniserăm convinse că Hitler și toți acoliții

lui aveau să vină în Anglia și să-și aleagă câte un conac în care să locuiască. Bănuiam că Hitler urma să meargă la Windsor și presupuneam, cu o oarecare aroganță, că fie Himmler, fie Göring aveau să aleagă Holkham. Nu ne înșelam foarte tare. Se pare că naziștii plănuiseră într-adevăr să preia moșiile, deși Hitler pusese ochii pe Blenheim.

Eu și Carey, și presupun că și mulți alți copii plini de imaginație din acele timpuri, ne simțeam neajutorate în fața războiului. Ni se părea că tricotatul mănușilor și jocurile de societate cu ofițeri nu ajutau destul. Tatăl nostru lupta, iar mama, ni se spusese, făcea „muncă de război“, dar noi nu făceam nimic pentru a-l opri pe Hitler.

Discutând despre situația teribilă, eu și Carey am devenit convinse că Hitler avea să viziteze Holkham la un moment dat și am decis să ne întoarcem cumva acolo și să-l omorâm. Pregătindu-ne pentru asasinare, am creat o otrăvă pe care am numit-o „distrugerea lui Hitler“, o colecție de borcane de dulceață care conțineau lucruri care de care mai dezgustătoare – resturi de mâncare și de medicamente, apă noroioasă și bucăți de scame din covor. Am ascuns borcanele sub paturile noastre până când au devenit atât de urât mirositoare, încât Billy Williams ne-a pus să le aruncăm, și am fost obligate, pline de hotărâre, să o luăm de la capăt.

Hotărâserăm să-l facem pe Hitler să se îndrăgostească de noi, ceea ce, gândind retrospectiv, ne ducea cu gândul la familia Mitford. Dar, spre deosebire de familia Mitford, aveam de gând să-l ucidem. Bineînțeles, nu înțelegeam cu adevărat situația și nu aveam nici un control asupra propriei vieți. De aceea născociserăm acel plan. Auziserăm că-i plăcea aspectul arian și aveam amândouă părul deschis la culoare, mai ales Carey, care era o blondă micuță cu ochi albaștri uriași. Credeam că trebuie să profităm de acest lucru pentru a salva Marea Britanie.

Obişnuiam să exersăm, prefăcându-ne că ursul nostru de pluș era Hitler; ne apropiam de el și spuneam lucruri precum: „Ce plăcere să vă întâlnim. Ne bucurăm atât de mult că ați venit la Holkham“ și „Vă place să stați aici? Avem o băutură delicioasă pentru dumneavoastră, domnule Hitler – am păstrat-o special“. Nu ne gândiserăm ce s-ar fi întâmplat dacă am fi reușit cu adevărat să-l ucidem pe Hitler, dar nici nu am ajuns atât de departe. Eram însă complet convinse că puteam și că aveam să o facem.

În 1943, când eu aveam zece ani și Carey avea opt, părinții noștri au venit din Egipt și ne-am întors în Norfolk. A fost o reuniune dezamăgitoare – părinții noștri erau ca niște străini și, în loc de o îmbrățișare caldă după atât de mulți ani, eu și Carey ne-am agățat de Billy Williams, ascunzându-ne în spatele ei, în afara razei lor vizuale. A durat doar o zi până când mama ne-a recăpătat afecțiunea, dar mai mult să construim o relație strânsă cu tatăl nostru, care nu era atât de deschis și de prietenos și nu ne îmbrățișa niciodată așa cum o făcea mama.

Între timp, străbunicul meu murise, iar bunicul meu devenise cel de-al patrulea conte de Leicester. Pentru o perioadă scurtă am locuit în Casa Roșie, aflată în satul din Holkham, împreună cu o bătrână servitoare poreclită Speedy¹, pentru că se mișca foarte încet. Mie și lui Carey ne-a plăcut să locuim acolo și ne jucam cu băieții locului în pădurea de lângă casă – o numeam „pădurea măgarului“.

Ne-am mutat apoi în aripa familiei din Holkham. Era prima dată, cu excepția vacanțelor, când locuiam în casa cea mare și eram foarte entuziasmată de faptul că era acum casa noastră oficială.

Bunicului meu îi plăcea să-mi ațâțe curiozitatea și, dorindu-și să mă învețe despre comorile din Holkham, m-a

¹ Speedy – „rapid“ în limba engleză. (n.tr.)

pus să mă ocup de aerisirea Codexului Leicester, manuscrisul de 72 de pagini al lui Leonardo da Vinci, un studiu despre apă și stele. O dată la două săptămâni, îl luam din camera majordomului, unde era ținut într-un seif alături de bijuteriile familiei Coke și de o ediție ilustrată a Bibliei.

Obișnuiam să-mi umezesc degetul și să frunzăresc paginile, încruntându-mă la scrisul în oglindă al lui Da Vinci, studiind cu interes micile desene și diagrame. Cumpărat în timpul Marelui Tur al primului conte, aparținuse familiei cel puțin 250 de ani înainte ca, din păcate, tatăl meu să fie nevoit să-l vândă, având nevoie de bani pentru întreținerea moșiei. Achiziționat prin casa de licitații Christie's de un afacerist american, Armand Hammer, în anii 1980, i-a fost apoi vândut lui Bill Gates în 1994 pentru 30,8 milioane de dolari, o sumă-record, ceea ce a transformat manuscrisul în cea mai valoroasă carte din lume – plină și de ADN-ul meu.

Viața la Holkham s-a liniștit curând. Tata și-a continuat îndatoririle în cadrul gărzilor scoțiene, iar mama a devenit conducătoarea armatei terestre a femeilor pentru nordul Norfolkului. Eu și Carey ne petreceam mult timp jucându-ne în casă, făcându-ne ascunzători în pod printre piesele unei colecții a Marilor Maeștri considerate prea nesemnificative pentru pereții camerelor de ceremonii, fără să ne dăm seama de valoarea sau de subiectul lor.

Dar domeniul nu mai era la fel ca înainte de război. Exista un lagăr de prizonieri în parc, mai întâi pentru italieni, apoi pentru germani, iar paznicii noștri de vânătoare ajutau la securitatea lui. Eu și Carey eram foarte curioase și ne plimbam pe lângă lagăr pe poneii noștri, spionând prizonierii. Italienii erau fermecători, ne făceau mereu cu mâna și erau zâmbitori și au devenit prieteni cu mama, care, după război, le-a angajat pe unele dintre

UBRIS | We know books

surorile lor să lucreze la Holkham; mulți dintre ei au hotărât să se stabilească în Anglia.

Germanii nu erau așa de prietenoși, iar eu și Carey eram înspăimântate de ei. Purtau petice pe pantaloni, iar pe vestoane, ținte, pentru cazul în care ar fi evadat – ceea ce paznicii sperau că aveau să facă, pentru a putea trece în registrul de vânătoare: „14 fazani, șase potârnicși, un neamț“. Din câte știu, prizonierii nu au încercat niciodată să evadeze – germanii erau mult mai speriați de paznicii noștri de vânătoare decât erau de gărzile oficiale.

Nici plaja Holkham nu mai era la fel. Nu puteam să mai luăm picnicul pe dunele ei, pentru că erau folosite ca zonă de antrenament militar, iar plaja era înțesată de autobuze și de taxiuri din Londra pe post de ținte pentru Forțele Aeriene Regale care exersau atacuri aeriene. La sfârșitul războiului, autobuzele și taxiurile au fost lăsate pur și simplu acolo. Există acum o dună mare de nisip în locul în care se aflau și cred că majoritatea oamenilor habar nu au că sunt încă acolo, ruginind în mormântul lor nisipos.

Militarii făceau, de asemenea, instrucție de-a lungul întregii păduri, în apropierea dunelor de nisip și a mlaștinilor. Exista un izvor la marginea mlaștinii unde fusese înălțat un zid pentru antrenarea soldaților, care, aruncând fumigene în fața lor, trebuiau apoi să sară orbește peste zid și în izvor. Mie și lui Carey ne plăcea să-i privim și, luate de val, le strigam: „Haide, săriți, pisici fricoase, fricoase ce sunteți! Nu e deloc adânc, e doar puțină apă.“ În doar câteva clipe, un sergent-major furios venea în fugă, roșu la față, strigând: „Ce faceți, fetelor? Nu aveți de gând să plecați? Îmi stricați instrucția!“, moment în care ne luam bicicletele și o ștergeam, chicotind.

Copilăria mea a fost un amestec ciudat de aventuri lipsite de griji în împrejurimi frumoase și de teamă crescândă